

LİMİTED ŞİRKETLERDE KAR PAYI VE KAR PAYI AVANSI DAĞITIMI

I. Giriş

TTK. m. 573/3'e göre limited şirketler, kanunen yasak olamayan her türlü ekonomik amaç ve konu için kurulabilirler. Limited şirketlerin kurulmasındaki temel amaç, kâr sağlamak ve bu kârı ortaklarına paylaşmaktır. Ortakların da bu şirkete yatırım yaparak ortak olmaları ve şirket içerisindeki çabaları kâr elde etme amacına yöneliktir. Bu sebeple limited şirkete ortak olmak, ilgili gerçek veya tüzel kişiye ortaklığa bağlı birtakım haklar vermektedir. Çalışma konumuzu oluşturan kâr payı hakkı, şirkete ortak olmak ile kazanılan en önemli mali haklardan biridir.

Kâr payı, yıllık bilançoya göre belirlenen kârın kanuni kesintiler yapıldıktan ve dağıtılması için gerekli şartlar sağlandıktan sonra ortaklara ödenen tutarı ifade eder. Avans kâr payı hakkı ise, 6012 sayılı TTK. ile halka açık olmayan şirketlerde uygulama alanı bulan ve yıl sonunu beklemeksizin ara dönemlerde ortakların kâr payını elde etmelerini sağlayan bir müessesedir. Belirli şartların sağlanmış olması halinde ortakların avans kâr payı talep etmeleri de mümkün hale getirilmiştir.

Çalışma konumuzda, öncelikle TTK.'nın ortakların hak ve borçları başlıklı 3. bölümü içerisinde düzenlenen kâr payı hakkı ve bunun dağıtılması ile haksız dağıtılması veya gereği gibi dağıtılmaması halinde uygulanacak hükümlere ilişkin açıklamalar yapılacak, sonrasında avans kâr payı dağıtımını incelenecektir.

II. Kâr Payı Hakkı

A- Kâr ve Kâr Payı Kavramı

Kâr genel olarak, bir ticari işletmenin verimli giden ekonomik faaliyetleri neticesinde aktif kalemler toplamında meydana gelen artış olarak tanımlanabilir¹.

Ticaret şirketleri birer ticari işletmelerdir ve TTK.'nın 11. maddesinde tanımlandığı üzere gelir sağlamayı hedef tutmaktadırlar. Ortakların bir araya gelerek ticaret şirketlerinin özel bir görünümü olan limited şirket kurmasındaki temel amaç da, onun faaliyeti sonunda elde edeceği kârdan faydalanmaktır². Ticaret şirketleri açısından kâr, şirketin faaliyet dönemi sonunda o yıla ait kâr ve zarar hesaplarının karşılaştırılması ile elde edilen ve kanun ile esas sözleşme hükümlerine göre ortaklara dağıtılmak üzere bilançonun pasif tarafına kaydedilen bir fazlalıktır³. Bu anlamda bahsi geçen kâr "ticarî kâr"dır.

Şirketin aktif kalemler toplamında meydana gelen artış çeşitli menfaatler, maliyeti aşan değer fazlası, masrafların üstündeki edinim, kazanç veya avanstan kaynaklanabilir. Devletin üzerinde vergi kesintisi yapacağı bu kâr, çalışma konumuzu oluşturan kâr kavramından daha geniş bir alanı kapsamakta olup, vergi mevzuatında "malî kâr" olarak adlandırılmaktadır⁴.

---

¹ Mahmut T. Birsnel, Anonim Şirketler Hukukunda Kar Kavramı, Cilt-1, Ege Üniversitesi Matbaası, İzmir 1973, s. 1.

² Poroy-Tekinalp-Çamoğlu, Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, 12. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010, s. 816; Hasan Pulaşlı, Şirketler hukuku Genel Esaslar, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2013, s. 750.

³ Birsnel, s. 18; Erdem Ateşagaoglu, Vergi Hukuku Bakımından Anonim Şirketlerde Kâr Payı Dağıtımı, 12 Levha Yayınları, 1. Baskı, İstanbul 2012, s. 8.

⁴ Ateşagaoglu, s. 14.

Kâr payı genellikle şirketler hukuku için kullanılan bir terim olup⁵, şirketlerin dağıtılacak mevcut kârından hak sahiplerine düşen payı ifade etmektedir⁶. Çalışmamızda ele aldığımız limited şirketler bakımından ise, faaliyet dönemi sonunda elde edilen ve genel kurul tarafından dağıtılmasına karar verilen kârdan, ortakların her birine ödenecek tutar kâr payını oluşturur. Kâr payı, ortağın şirket sermayesine yaptığı yatırımın geri dönüşümü niteliğindedir.

B- Hesaplanması

“Ticari kâr” (bilanço kârı) veya “dönem kârı”, vergi ve yasal olarak ödenmesi gereken yükümlülükler düşülmeden önce aktiflerin pasifleri aşan kısmına verilen addır. Hesap dönemine ilişkin ortaya çıkan kârdan geçmiş yıllara ait bilanço zararının düşülmesi sonucu bulunan kâr ise “net dönem kârı” olarak tanımlanır⁷.

TTK.’nın m. 608/1 gereğince kâr payının iki kaynağı vardır; buna göre kâr payı, sadece net dönem kârından⁸ ve bunun için ayrılmış yedek akçelerden dağıtılabilir. Bu kapsamda kâr payı dağıtımı yapılmadan önce dağıtımın kaynağını teşkil eden net dönem kâr tutarının tespit edilmesi gerekmektedir. TTK.’nın anonim şirketlere ilişkin 508/2. maddesinde yıllık kârın, yıllık bilançoya göre belirleneceği düzenlenmiştir. Bu ana kural yıllık kârın tespiti bakımından limited şirketler için de uygulanmaktadır⁹. Dolayısıyla kâr dağıtımı için öncelikle yıllık bilançonun kesinleşmesi ve bu kesinleşen bilanço

⁵ Öğretide kâr payından ayrı olarak, temettü kavramı da kullanılmaktadır. Kâr payı, ortaklara, yönetim organı üyelerine, müdürlere, intifa sahiplerine dağıtılacak kârdan ödenecek payı ifade etmekle birlikte, temettü ise, sadece ortaklara dağıtılacak payı ifade etmektedir. Buna göre kâr payı, temettüden daha üst bir kavramdır. Yeni TTK.’da bu konuda bir terim birliğine gidilerek genel olarak kâr payı terimi kullanılmış, yönetim kurulu üyelerine ödenecek kâr payını ise “kazanç payı” olarak adlandırmıştır. Bkz. TTK. m. 507 gerekçesi; Pulaşlı, s. 528; Yavuz Akbulak, Anonim Şirketlerde Kâr Dağıtımı Esasları ve Yedek Akçeler, Ünal Takinalp’e Armağan, Cilt I, Beta, İstanbul 2003, s. 171.

⁶ Ateşagaoglu, s. 17.

⁷ Bkz. TTK. m. 509 gerekçesi. Poroy – Tekinalp – Çamoğlu, s. 714; Ateşagaoglu, s. 12-13.

⁸ Yeni TTK.’da safî kâr kavramı yerine “net dönem kârı” ifadesi kullanılmıştır. “Safî kâr” terimi uygulamada ve öğretide açıklıktan yoksun bir kavram olarak nitelendirilerek eleştirilmiştir. “Dönem kârı” bu tartışmaları ortadan kaldıracak açıklıktadır. Aslında her iki kavram da aynı anlamı ifade etmektedir. Bkz. TTK. m. 507 ve 509 gerekçesi; Ünal Tekinalp, Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, 3. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2013, s. 306.

⁹ Birsal, s. 18.

neticesinde net dönem kârının tespit edilmesi gerekmektedir¹⁰. Ortağın dağıtılmaya tahsis olunan kâra katılma payı, usulüne uygun olarak düzenlenen bilançodaki “net dönem kârı”na göre saptanmaktadır.

TTK. m. 608/1’de kâr payı bunun için ayrılmış yedek akçelerden dağıtılabılır dendiğinden, net kâr oluşmamış veya yetersiz kalmış ise, bu amaç için ayrılmış yedek akçe var ise yine de kâr payı dağıtılabilecektir¹¹. Anonim şirketlerde kâr payına ilişkin 509. maddenin ikinci fıkrası, limited şirketlere ilişkin m. 608/1 ile bir ifade farkı haricinde aynı düzenlemeye sahiptir. TTK. m. 509/2’de kâr payının, m. 608/1’de yer alan “bunun için ayrılmış” ifadesinin aksine “serbest yedek akçelerden” dağıtılabileceği düzenlenmiştir. Eski TTK.’nın anonim şirketlere ilişkin 470. maddesinde yer alan “bu gaye için ayrılmış yedek akçeler” ibaresi gerekçede, “*şirketin iradesi gereği yedek akçe hesabına alınan kârlarda “dağıtılma amacı” hiçbir zaman belirtilmemektedir. Böyle bir uygulama yoktur. Bu sebeple yorum güçlüklerine ve bazı yanlış anlamalara yol açmamak için Tasarıda “serbest yedek akçelerden” ibaresi tercih edilmiştir.*”¹² denilmek suretiyle kanundan çıkarılmıştır. Kanun koyucunun bu amacı göz önüne alındığında, kanaatimizce limited şirketlere ilişkin TTK. m. 608/1’de yer alan “bunun için ayrılmış yedek akçe” ibaresinin de bu şekilde anlaşılması gerekmektedir. Dolayısıyla serbest yedek akçelerden kâr dağıtılabilmesi için, yedek akçenin özellikle kâr dağıtılma amacı ile ayrılmış olması aranmamalıdır.

TTK.’nın 608. maddesinin 1. fıkrasında; kâr payı dağıtımına ancak, kanunî yedek akçelerle, şirket sözleşmesinde öngörölmüş yedek akçeler ayrıldığı takdirde karar verilebilir denilmektedir. Yedek akçe, esas sermayeyi aşan net malvarlığı şeklinde tanımlanmaktadır¹³. Şirketlerin yedek akçe ayırması ise, işletmelerin devamlı olarak faaliyet göstermesini ve gelişmesini sağlamak, pay

---

¹⁰ Birsal, s. 34; Ateşagaolu, s. 42.

¹¹ Oğuz İmregün, Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Kâr Payı (Temettü) Hakkı, Prof. Dr. Ömer Teoman’a 55. Yaş Günü Armağanı, Cilt I, Beta Yayınları, İstanbul 2002, s. 417.

¹² Bkz. TTK. m. 509 gerekçesi.

¹³ Birsal, s. 41; Poroy-Tekinalp-Çamoğlu, s. 708; Akbulak, s. 173; Ateşagaolu, s. 55.

sahipleri ile alacaklıların haklarını korumak gibi amaçlarla kârın bir kısmının ortaklara dağıtılmayarak şirket bünyesinde tutulmasını ifade eder¹⁴. Bu kapsamda yedek akçeler, limited şirketlerin dağıtacağı kâr payı tutarını doğrudan etkilemektedir. Ortaklık kazancından ayrılarak şirket bünyesinde tutulan bu yedekler, bir kısım şirket kârının dağıtılmaması veya eksik gösterilmesi suretiyle ayrılırlar¹⁵. Dolayısıyla dağıtılacak kâr payı belirlenirken, kanun ve şirket sözleşmesi uyarınca ayrılması gereken kanuni yedek akçeler ile şirket sözleşmesinde öngörülmuş yedek akçelerin de dikkate alınması gerekmektedir.

TTK. m. 508 gereğince kârda oransallık ilkesi söz konusudur. Limited şirketlere de uygulanması kabul edilen bu hükme göre ortaklar, kâr paylarını ancak sermaye borçlarını ödedikleri oranda alabilirler¹⁶. Yine TTK. m. 608/2 gereğince, şirket sözleşmesi ile aksi öngörülmedikçe kâr payı, esas sermaye payının itibarî değerine oranlar hesaplanır ve ayrıca yerine getirilen ek ödeme yükümlülüklerinin tutarı da kâr payının hesaplanmasında itibarî değere eklenir. Ancak şirket sözleşmesine konulacak bir hükümlerle farklı bir hesaplama yöntemi belirlenmesi mümkündür.

C- Dağıtım Oranı

TTK.'da ortaklara ödenmesi gereken kâr payının ne kadar olması gerektiği hususunda özel bir madde bulunmamaktadır. TTK.'nın 610. maddesinin atfıyla limited şirketlere de uygulanacak olan 519. maddenin 2. fıkrasının c bendinde ortaklara ödenecek olan %5 oranında kâr payından bahsedilmektedir. Anılan bu düzenlemeden yola çıkarak ortaklara ödenecek kâr payı oranının dolaylı olarak tespiti mümkündür. Bu bağlamda limited şirketlerde ortaklara dağıtımı yapılacak olan kâr payı oranı, ödenmiş sermayenin %5'i olarak kabul

---

¹⁴ Ateşgöçer, s. 54-55.

¹⁵ Birsal, s. 42.

¹⁶ Poroy-Tekinalp-Çamoğlu, s. 476; Pulaşlı, s. 749.

edilebilecektir¹⁷. Kanaatimizce bu oran, asgari bir sınır olup, şirket sözleşmesi ile daha yüksek bir oranın belirlenmesi mümkündür.

D- Hukuki Niteliği

Limited şirketlerde kar payı, TTK.'nın ortakların hak ve borçları başlıklı 3. bölümü içerisinde malvarlığı hakları arasında düzenlenmektedir.

Limited şirketlerde ortakların kârdan pay alma hakkı vazgeçilmez bir hak niteliğindedir. Şirketler hukuku bakımından vazgeçilemez haklar, ortakların iradesinin etkili olmadığı, şirket sözleşmesi veya organların kararı ile bertaraf edilemeyen haklar olarak adlandırılmaktadır¹⁸. Limited şirketler kâr elde etmek amacı ile kurulur ve ortakların şirket içerisindeki çabaları kâr elde etme amacına yöneliktir. Bu kapsamda kâr payı hakkı kanundan doğan bir hak olup, bir organ kararına bağlı değildir. Ortaklar, kâra katılmak amacıyla şirkete yatırım yaptıklarından, nasıl şirketin kâr elde etme amacı bertaraf edilemez ise, ortakların bu kâra katılma hakları da gerek ortaklar tarafından gerekse herhangi bir organ kararı ile bertaraf edilemez¹⁹.

TTK.'nın anonim şirketlere ilişkin 452. maddesinde müktesep hak terimi karşımıza çıkmaktadır. Maddede esas sözleşmede yer alan müktesep hakların genel kurul kararıyla değiştirilemeyeceği belirtilirken, eski TTK.'dan farklı olarak hangi hakların müktesep hak olduğu tanımlanmaktan vazgeçilmiştir. Müktesep hak kavramı hukukta, “bir hukuk öznesinin malvarlığına girmiş ve

---

¹⁷ Poroy-Tekinap-Çamoğlu, s. 714.

¹⁸ Poroy-Tekinalp-Çamoğlu, s. 815. Tekinalp, s. 301.

¹⁹ Poroy-Tekinalp-Çamoğlu, s. 464; Pulaşlı, s. 529; Hamdi Yasaman, Limited Ortaklıkta Kâr Payı Hakkı, Şirketler Hukuku ve Sermaye Piyasası Hukuku ile ilgili Makaleler, Mütalâalar Birlikçi Raporları, Vedat Kitapevi, İstanbul 2006, s. 236.

malikinin rızası olmaksızın üzerinde tasarruf olanaklı olmayan ve ancak malikinin kendi rızası ile üzerinde tasarruf edebileceği haklar” olarak tanımlanmaktadır²⁰²¹. Ticaret hukukunda ise müktesep hak tanımı bu hukuk dalının özellikleri göz önüne alınarak farklı bir içerikle ele alınmaktadır. Buna göre müktesep haklar, pay sahibinin rızası olmaksızın hiçbir değişiklik yapılamayan haklar olarak değerlendirilmekte, mutlak ve nispi müktesep hak ayrımı yapılmaktadır²². Mutlak müktesep haklar, ortağın rızası olmaksızın değiştirilmesi mümkün olmayan haklardır. Bu haklar genel kurul karşısında mutlak bir güce sahip olduğundan, genel kurulda oybirliği ile alınması gereken kararlara konu haklar mutlak müktesep haklara örnek olarak gösterilebilir. Nispi müktesep haklar ise, özü korunmakla birlikte şirket menfaati karşısında sınırlandırılabilen haklar olarak tanımlanmaktadır²³. Kanaatimizce ortağın kârdan pay alma hakkı şirket menfaatinin ağır bastığı durumlarda sınırlandırılabilen nispi müktesep hak kavramı içerisinde değerlendirilmesi gereken bir haktır. Nitekim, yıllık kârın tamamı dağıtılmayarak kanunî ve ihtiyarî yedek akçe ayrılması, genel kurulun şirketin o yıl yatırım kararı alması nedeniyle kâr dağıtmamaya karar verme imkanı, ortak dışındaki müdürlerin dağıtılmaya esas olan kâra katılabilmeleri, hakkın bu niteliğini açıkça ortaya koymaktadır. Bu noktada dikkat edilmesi gereken husus kâr payı hakkının ne kadar sınırlandırılırsa sınırlandırılısın özüne dokunulamayacağıdır. Diğer bir deyişle ortak kâr payını almayabilir veya sınırlandırılmış şekilde alabilir ancak bu hakkından kesin olarak feragat edemez²⁴.

---

²⁰ İmregün, s. 427.

²¹ Anayasa Mahkemesi 2001 tarihli kararında müktesep hak kavramını “... kişinin bulunduğu statüden doğan, taahhuk etmiş ve kendisi yönünden kesinleşmiş ve kişisel alacak niteliğine dönüşmüş hak” olarak tanımlamıştır. AYM, 1999/50 E., 2001/67 K., 3.4.2001 T. Bkz. <http://www.anayasa.gov.tr/Kararlar/KararlarBilgiBankasi/>.

²² Poroy-Tekinalp-Çamoğlu, s. 464-815-816; Pulaşlı, 529; Gönen Eriş, Açıklamalı – İçtihatlı En Son Değişiklikler ile birlikte Türk Ticaret Kanunu Ticari İşletme ve Şirketler, Cilt -2, Seçkin Yayınevi, 3. Baskı, Ankara 2004, s. 2279; Bilgili-Demirkapı, Şirketler Hukuku, Dora Yayınevi, 9. Basım, Bursa, 2013, s. 515. Yücel Oğurlu, İdare Hukukunda Kazanılmış Haklara Saygı ve Haklı Beklentiler Sorunu, Seçkin Yayınevi, Ankara 2003, s. 72; Akbulak, s. 171.

²³ Poroy-Tekinalp-Çamoğlu, s. 448-449-815-816.

²⁴ Poroy-Tekinalp-Çamoğlu, s. 449. İmregün, s. 428

III. Kâr Payı Hak Sahipleri

Limited şirketlerde kâr payı, ortakların hak ve borçları başlıklı TTK.'nın 3. bölümünde düzenlenmiştir. Buna göre kârdan pay alma hakkı limited şirket ortaklarının koydukları sermaye karşılığında sahip oldukları kanundan doğan mali bir hakkıdır. Limited şirketlerde şirket ortakları haricinde şirket müdürlerine kârdan pay ödenmesine imkan veren açık bir hüküm bulunmamaktadır. Bu hususa ilişkin olarak anonim şirket hükümlerine bakıldığında, yönetim kurulu üyelerinin mali hakları 394. maddede düzenlenmiştir. TTK. m. 394'te düzenlenen mali haklardan kâr payı doğrudan yönetim kurulu üyeliğinden doğan mali bir hak olup, esas sözleşmede düzenlemesi halinde yönetim kurulu üyelerine ödenebilmektedir²⁵. Limited şirketlerde şirket müdürleri açısından bakıldığında her ne kadar bu kişilere kâr payı ödenebileceğini düzenleyen veya anonim şirketlere atıf yapan bir hüküm bulunmasa da, TTK.'da yer alan bazı maddelerden bu hususa imkan verildiği anlaşılmaktadır. Bu maddelerden ilki, TTK. m. 610 atfıyla limited şirketlere uygulanacak olan anonim şirketlerin yıllık faaliyet raporunu düzenleyen 516. maddedir. Maddenin 2. fıkrasının c bendi gereğince yıllık faaliyet raporunun yönetim kurulu üyelerine ödenen ücret, prim, ikramiye gibi mali menfaatleri içermesi gerektiği belirtilmiştir. Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesine İlişkin Yönetmelik²⁶ m. 7/1-b'de yönetim organı ile üst düzey yöneticilere sağlanan mali hakların yıllık faaliyet raporunda yer verilecek bir bölüm olduğu belirtilmiş, m. 9/1-a'da ise bu bölüm içeriğinde sağlanan huzur hakkı, ücret, prim, ikramiye, kâr payı gibi mali menfaatlerin toplam tutarlarının belirtilmesi zorunlu tutulmuştur. Yıllık faaliyet raporuna ilişkin bu hukuki düzenlemeler kapsamında limited şirket müdürlerine kârdan pay ödenebileceğine imkan verildiği anlaşılmaktadır. Bu ödemeye imkan verdiği kanaatinde olduğumuz diğer bir hüküm ise, haksız alınan kâr paylarının

²⁵ Yılmaz Ulusoy, Anonim ve Limited Şirketlerde Kâr Dağıtımı ve Vergilendirme, Ankara 1987, s. 406; Işık Özer, Türk ve Yabancı Hukuk Sistemlerinde anonim Şirket Yöneticilerinin Mali Hakları, Adalet Yayınevi, Ankara 2013, s. 220.

²⁶ Bkz. 28.08.2012 tarih ve 28395 sayılı RG.

geri verilmesini düzenleyen TTK.'nın 611. maddesidir. Bu maddede "haksız yere kâr almış ortak ve müdür" ifadesi kullanıldığından kanunun açıkça düzenleme yapmasa dahi, limited şirket müdürlerinin de kârdan pay almasına imkan verdiği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla şirket sözleşmesine konulacak bir hüküm ile şirket müdürlerine kârdan pay ödenebileceğinin kabulü uygun olacaktır.²⁷

Kâr payının ödenmesi şirket sözleşmesinde açık bir düzenlemenin yer almasına bağlıdır. TTK.'nın 579. maddesi kanunda açıkça düzenlenmiş hallerin şirket sözleşmesine yazılabileceği düzenlediğinden ve şirket müdürlerine kârdan pay ödenmesi ilişkin açık bir hüküm bulunmadığından, tereddüte mahal vermemek adına şirket sözleşmesine konulacak bu hükmün dayanağının TTK. m. 557/1-j olarak gösterilebileceği kanaatindeyiz. Buna göre bilanço kârının kullanılmasına ilişkin kanundan sapan hükümler kapsamında şirket müdürlerine kârdan pay ödenmesi şirket sözleşmesine konulmak suretiyle bağlayıcı hale gelecektir.

Her ne kadar ortaklara dağıtılacak kârı azaltması nedeniyle uygulamada nadiren tercih edilecek bir durum olacağı kanaatinde olsak da, şirket müdürüne kârdan pay ödenmesinin teşvik edici niteliği göz ardı edilmemelidir. Nitekim ortaklık kârı ne kadar yüksek olursa şirket müdürü daha çok kâr payına hak kazanmak adına ortaklık yararına daha çok çaba gösterecektir. Ortaklık kâr edemediğinde ise herhangi bir kâr payı ödemesi alamayacaktır. Bu kapsamda kârdan pay alma hakkı şirket müdürü için hem teşvik edici hem de cezalandırıcı niteliğe sahip olacaktır²⁸. Bu nedenle şirket müdürüne matbu bir ücret ödenmesindense, kârdan pay verme imkanının kullanılması şirket verimliliği açısından daha işlevsel bir seçenek olacaktır.

---

²⁷ Aynı yönde Ali Haydar Yıldırım, Türk Ticaret Tasarısı'na Göre Limited Ortaklık Müdürünün Hukuki Durumu, Güncel Yayınevi, İzmir 2008, s. 47. Yazar 163 nolu dipnotta bu hususu mehaz İsviçre Hukukundan yola çıkarak açıklamaktadır; Bilgili-Demirkapı, s. 726.

²⁸ Yıldırım, s. 47.

Limited şirket müdürüne ödenecek olan kâr payı miktarının miktarı konusunda kanunda açık bir hüküm bulunmamaktadır. Bu bağlamda, müdürlere ödenecek kâr payı tutarı, şirket sözleşmesi ile ayrıntılı olarak düzenlenebileceği gibi, genel hatları ile belirtilip, miktarı belirleme yetkisi genel kurula bırakılabilir²⁹. Herhangi bir atıf bulunmasa da, anonim şirket yönetim kurulu üyelerine ödenecek kâr payını sınırlandıran TTK.'nın 511. maddesinin kıyasen limited şirket müdürlerine ödenecek kâr payına uygulanmasının uygun olacağı kanaatindeyiz³⁰. Bu kapsamda şirket müdürlerine ödenecek kâr payı, sadece net kârdan ve ancak kanuni yedek akçe için belirli ayırım yapıldıktan ve pay sahiplerine ödenmiş sermayenin yüzde beşi oranında veya esas sözleşmede öngörülen daha yüksek bir oranda kâr payı dağıtıldıktan sonra verilebilecektir. Bu hüküm gereğince kâr payı şirket sözleşmesi ile daha ağır şartlara bağlanabilirken, hükmün nispi emredici niteliği gereği bu şartların altına inilemeyecektir³¹

IV. Kâr Payı Talep Hakkının Doğması İçin Aranılan Şartlar

A- Şirketin Bilançoya Göre Kâr Etmiş Olması

Kârın dağıtılabilmesi için her şeyden önce şirket kâr etmiş olmalıdır. Ayrıca yukarıda bahsedildiği üzere, dağıtılacak olan kârdan kanun ve şirket sözleşmesi uyarınca ayrılması gereken kanunî yedek akçelerle, şirket sözleşmesinde öngörülmüş yedek akçelerin de ayrılmış olması gerekir (TTK. m. 608/1).

Kârın varlığı ancak TMS.'ye uygun olarak çıkarılan ve genel kurulca onaylanan yıllık bilançoya göre değerlendirilir. Şirketin kar etmesinin belirli

---

²⁹ Özer, s. 244.

³⁰ Aynı yönde Yıldırım, s. 50.

³¹ Yıldırım, s. 50; Özer, s. 243.

bir işten veya belirli sürede elde edilen kâr olarak değerlendirilmesi mümkün değildir³²

B- Genel kurulun kâr dağıtım kararı vermesi

Limited şirkette oluşan yıllık kâr üzerinde tasarruf etmeye yetkili organ genel kuruldur. Yıllık bilanço ile kâr zarar hesabı ve kârın dağıtım önerileri müdür veya birden fazla müdür var ise müdürler kurulu başkanı tarafından genel kurula sunulmakla birlikte, genel kurulun bu yetkisi mutlak, bu önerileri kabul veya red edebilir ya da değiştirebilir³³. Nitekim TTK. m. 616/1-e bendinde bu yetki genel kurulun devredilemez yetkileri arasında sayılmıştır.

Yıllık bilanço genel kurul toplantısında onaylanması ile birlikte kesinleşir ve eğer onaylanan bilançoya göre şirket kâr etmiş ise, genel kurul gerekli tevfiatlar yapıldıktan sonra kalan miktar üzerinden kâr dağıtım kararı verir. Kâr payı, genel kurulda verilen dağıtım kararından sonra ortaklarca talep edilebilir hale gelir³⁴.

Genel kurul, kâr dağıtım kararı ile birlikte dağıtım zamanını da tespit etmelidir. *İmregün*'e göre, dağıtım zamanı her halde genel kurulun dağıtım kararı aldığı faaliyet yılının son gününü aşmamalıdır³⁵.

V. Kâr Payı Hakkının Devri

A- Paydan bağımsız olarak devredilmesi

---

³² Ertan Demirkapı, Türk Ticaret Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Limited Ortaklıkta Payın Devri, Güncel Yayınevi, İzmir 2008, s. 413.

³³ İmregün, s. 416.

³⁴ Poroy-Tekinalp-Çamoğlu, s. 478; Yasaman, s. 236; Pulaşlı, s. 530-531-750; Demirkapı, s. 413.

³⁵ İmregün, s. 434.

Ortağın kâr üzerindeki hakkı doğrudan ortak sıfatından kaynaklanan bir hak olmasına rağmen, genel kurul kararı ile dağıtılmasına karar verilen kâr payı üzerindeki hak borçlar hukuku kurallarına tabi bir alacak hakkıdır. Bu hak dağıtım kararı ile ortak sıfatından ayrılarak bağımsız bir nitelik kazanmakta ve bağımsız olarak devredilebilmektedir³⁶. Bu sebeple limited şirket ortağı payın devriden bağımsız olarak kâr payını genel hükümler çerçevesinde devir taahhüdünde bulunabilir. Bu tarz bir talep hakkını iktisap eden kişi, sermaye payına bağlı ortaksal hakları elde etmediğinden, limited şirket pay devri şartlarını düzenleyen TTK. m. 595.'in uygulanmasına gerek bulunmamaktadır³⁷. Ancak kâr payı hakkını devreden ortak şirketten almaya hak kazandığı bir alacağını devrettiğinden, her halde bu devre konu tasarruf işleminin alacağın temlik hükümlerine uygun yapılması gerekmektedir³⁸.

Bu kapsamda kâr dağıtımına ilişkin kararın alındığı genel kurul toplantısına katılarak oy kullanacak kişi kâr payını devreden ortak olacaktır. Bu toplantıda kâr payını devreden ortak oyunu kullanırken devir taahhüdünde bulunduğu kişi ile aralarındaki anlaşmaya uygun davranmalı, kârın şirket sözleşmesi veya Kanun hükümleri dışında sınırlandırılmasına izin vermemelidir. Aksi takdirde kâr payını temlik ettiği kişiye karşı tazmin borcu ile sorumlu olur³⁹.

B- Pay ile Birlikte Devri

Pay devri, sözleşme ilişkisinde taraf olma durumunun devri olduğundan, devralan devreden hukuki durumunu kazanır. Aksi şirket sözleşmesinde kararlaştırılmamışsa, genel kurul tarafından pay devrine verilen onay ile birlikte ortak sıfatı ve ortak sıfatından kaynaklanan tüm hak ve yükümlülükler

---

³⁶ Demirkapı, s. 414.

³⁷ Demirkapı, s. 416.

³⁸ Demirkapı, s. 416.

³⁹ Arslanlı, s. 187-188.

devralana geçer⁴⁰. Kâr payı, ortaklık payına bağlı bir hak olduğundan, devir onayı ile birlikte bu hak da devralana geçer. Onay kararı, mali haklar bakımından geriye etkili olarak sonuç doğurur. Dolayısıyla onay kararı verilmiş ise, askı dönemindeki mali haklar devralan tarafından edinilmiş sayılır⁴¹. Ancak bu husus şart değildir. Taraflar dilerlerse, pay devri halinde onayın geriye etkili olarak hüküm ve sonuç doğurmayacağı yönünde anlaşma yapabilirler⁴².

1. Tarafların Kâr Payı Hakkının Devri Hususunda Anlaşmış Olmaları

Yukarıda bahsedildiği üzere, kâr payı hakkı genel kurulun dağıtım kararı ile birlikte saf alacak hakkına dönüşmesi dolayısıyla paydan ayrı olarak devredilmesi mümkündür. Pay devir sözleşmesi yapıldığı sırada taraflar ayrıca kâr payının da devredileceği hususunda anlaşmış iseler, pay devir işlemi herhangi bir şekilde tamamlanamasa dahi kâr payı hakkı devralana geçecektir. Örneğin pay devrinin genel kurul tarafından onaylanmaması halinde pay devir sözleşmesi geçersiz kabul edilecekken, kâr payı hakkının devrine ilişkin sözleşme hüküm ve sonuç doğuracaktır. Ancak kâr payı hakkının devri, pay devrinin şirket tarafından reddedilmesi bozucu şartına bağlanmış ise ret kararı ile birlikte bu sözleşme de hükümsüz olacaktır⁴³.

Kâr payı hakkı üzerinde ortaklık payından ayrı bir şekilde tasarruf işlemi yapılabiliyor olması, pay devrinin askı aşamasında yapılan tasarruflar sonucu

---

⁴⁰ Tekinalp, s. 484; Halil Arslanlı, Limited Şirketler, Eğitim Yayınları, 1978, s. 166; Orhan Nuri Çevik, Uygulamada Şirketler Hukuku, Yetkin Yayınları, 3. Baskı, Ankara 2002, s. 671; Demirkapı, s. 233.

⁴¹ Demirkapı, s. 411-412. Yazar, Alman hukukundan yola çıkarak pay devrinin mali haklar bakımından taraflar arasındaki devir sözleşmesine kadar geriye etkili olarak hüküm ve sonuç doğurması gerektiğini ileri sürmektedir.

⁴² Demirkapı, s. 412.

⁴³ Demirkapı, s. 417.

bu hakkın kime ait olacağı konusunda incelenmesi gereken bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Kâr dağıtım kararı verilmeden 3. bir kişiye temlik edilen kâr payı, pay devir sözleşmesi gerçekleştirildikten ancak genel kurul onayı verilmeden önce dağıtımına karar verilmesi halinde temlik alana mı yoksa payı devralan kişiye mi ait olacaktır? Öncelikle kâr payını temlik alan açısından konuyu incelediğimizde, temlik aldığı sırada genel kurul dağıtım kararı vermediğinden henüz doğmamış yani müstakbel bir alacağı temlik almaktadır. Dağıtım kararı verilmesi ile birlikte bu alacak talep edilebilir hale gelecek ve temlik alan kâr payı hakkının ödenmesini talep edebilecektir. Diğer taraftan pay devrine genel kurul tarafından onay verilmesi ile birlikte bu onay daha önce bahsedildiği üzere mali haklar bakımından geçmişe etkili olarak etki doğuracak ve devir sözleşmesi tarihinden itibaren devralan kâr payı üzerinde hak sahibi olacaktır. Bu durumda sorun, bu iki ayrı tasarruf işleminin birbirini nasıl etkileyecekleri, kâr payı hakkı üzerinde kimin hak sahibi olacağıdır⁴⁴. Bu sorunun çözümünde doktrinde müstakbel alacağın devri ile ilgili olarak ileri sürülen 2 teori kapsamında inceleme yapılması uygun olacaktır. “Doğrudan iktisap teorisi” olarak adlandırılan ilk görüşe göre, müstakbel alacağın hakkının devri halinde bunun doğduğu anda devralanın hak sahibi olacağı ileri sürülmektedir. “Geçiş teorisi” olarak adlandırılan diğer bir görüşe göre, devreden bir an için alacak hakkına sahip olmakta, devir ile birlikte bu hak otomatik olarak, kendiliğinden bu hak devralanın malvarlığına geçmektedir⁴⁵.

Her iki teoriyi de yukarıda ortaya koymuş olduğumuz sorun çerçevesinde ele alırsak, doğrudan iktisap teorisi çerçevesinde kâr payını temlik alan dağıtım kararı ile birlikte bu hakkın sahibi olacaktır. Geçiş teorisinin benimsenmesi halinde ise, pay devredildiği takdirde dağıtım kararı ile doğan alacak yeni ortağın şahsında ortaya çıkacağından, bunun kâr payını devralan kişiye geçmesi mümkün olmayacaktır. Bu halde kâr payı alacağının temliki işlemi

---

⁴⁴ Tasarruf işlemlerinde öncelik ilkesi geçerli olmakla birlikte, burada henüz doğmamış bir hak söz konusu olduğundan bu ilke uygulanamayacaktır. Demirkapı, s. 420.

⁴⁵ Fikret Eren, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 16. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2014, s. 1235; Demirkapı, s. 419.

hükümsüz kabul edilecektir. Bizim de aynı kanaatte olduğumuz *Demirkapı'ya* göre, bu sorun Alman Hukukunda olduğu gibi geçiş teorisinin kabulü ile çözümlenmelidir. Nitekim temlik edilen, ortaklığa bağlı kâr payı hakkı değil, dağıtılmasına karar verilmesi neticesinde ortaya çıkacak olan alacak hakkıdır. Dolayısıyla henüz dağıtım kararı olmadan temlik alanın bu alacak dolayısıyla şirkete başvurması mümkün değildir. Dağıtılmasına karar verilen kâr payı alacağı ortağın şahsında doğmaktadır. Pay devrine onay verilmesi neticesinde geçmişe etkili olarak kâr payı hakkına sahip olan ortak, dağıtım kararı ile birlikte kâr payı alacaklısı olacak ve temlik işleminden etkilenmeyecektir⁴⁶.

2. Taraflar Arasında Kâr Payı Hakkının Devrini Konu Alan Bir Anlaşma Bulunmaması

Taraflar arasında kâr payı hakkının devri hususunda özel bir anlaşma bulunmadığı takdirde, pay devrinin genel kurul tarafından onaylanması ile birlikte kâr payı hakkı da geçmişe etkili olarak yani devir sözleşmesinin yapıldığı tarihten itibaren devralana geçecektir. Devir sözleşmesinden önce bir tarihte genel kurul kâr dağıtım kararı vermiş ise, bu takdirde yapılan devir işleminin bu kâr payı alacağı üzerinde herhangi bir etkisi bulunmayacaktır. Nitekim bu alacak, devredenin ortaklık sıfatına bağlı olarak şahsında doğmuştur⁴⁷.

VI. Kârın Haksız Alınması Halinde Şirkete İadesi

TTK. m. 611 gereğince haksız yere kâr alan ortak veya bunu ortaklığa iade etmekle yükümlüdür. Alınan kârın haksız sayılması çeşitli hallerde söz konusu olabilir. Bilançonun düzenlenmesinde kanunun emredici hükümlerine aykırı işlemler yapılması, değerlendirmede aşırılık ve usulsüzlükler yapılması, yetersiz amortisman ayrılması, bilançoya alınmamış borçlar bulunması,

---

⁴⁶ Demirkapı, s. 420.

⁴⁷ Demirkapı, s. 418.

ayrılması gerekli kanuni ve sözleşmesel akçelerin ihmal edilmesi, dağıtımın sermayeden yada başka amaçlarla ayrılmış yedek akçelerden yapılması gibi hallerde alınan kâr haksız sayılır ve şirkete iade edilmesi gerekir⁴⁸.

TTK. m. 611'de kanun koyucu haksız alınan kâr durumunu, kârı alan ortak veya müdürün iyiniyetli veya kötüniyetli olması hali üzerinden düzenleme yoluna gitmiştir. Hükmün ağırlık noktası ortağın veya müdürün iyiniyetli olmamasıdır. İyiniyetli olmaları halinde de haksız alınan kârın iade edileceği düzenlenmekle birlikte, iade miktarının limited şirketin alacaklılarının alacakları ile sınırlı olduğu belirtilmiştir.

Haksız kâr alan ortak veya müdürün, bilançoda görünen kârın gerçek olmadığını, başka bir deyişle bilançonun sahte olduğunu bilmesi veya en azından gerekli özeni gösterseydi bilebilecek durumda bulunması ve buna rağmen itiraz etmemesi, kârı kabullenmesi demektir. Bu durumda kötüniyetli kabul edilirler. Bağımsız denetime tabi olan şirketlerde finansal tablolar denetleneceğinden bu durumda ortağın veya müdürün kötüniyetli olması olasılığı güçtür⁴⁹. Ancak Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen bağımsız denetime tabi şirket kriterleri incelendiğinde, bu nitelikleri sağlayan limited şirketlerin yok denecek kadar az olduğunu söylemek kanımızca yanlış olmayacaktır. Bu nedenle büyük çoğunluktaki limited şirketlerde haksız kâr alan ortak veya müdürün iyiniyetli olduğu bağımsız denetimin varlığı ile ileri sürülemeyecektir. Kanaatimizce hayatın olağan akışında gerek şirket müdürü gerekse şirket ortağından, şirket faaliyetleri ile hesaplarının kontrol edilmesi ve hazırlanan bilanço ile ilgili olarak mali danışmanlarından bilgi alması beklenen bir davranıştır. Dolayısıyla haksız kâr alan ortak veya müdür, kendisinden beklenen özeni göstererek gerekli tüm araştırmaları yapmış ancak yine de var olmayan kâr dağıtımına iştirak etmiş ise, bu takdirde iyiniyetli olarak kabul

---

⁴⁸ Poroy-Tekinalp-Çamoğlu, s. 817. Çevik, s. 680.

⁴⁹ Tekinalp, s. 504.

edilmelidir. Davanın temeli kanun ve şirket sözleşmesi hükümlerine aykırılık olduğundan kötüniyetin ispatı davayı açan şirkete ait olacaktır⁵⁰.

Haksız alınan kârı TTK. m. 611 gereğince talep etme hakkı doğrudan zarar gören olduğundan şirkete aittir. Bu halde açılacak olan davada haksız alınan kârın şirkete ödenmesi talep edilecektir. *Tekinalp'e* göre, TTK.'da alacaklıların dava ve takip hakkı bulunmadığından ve actio pro socio için şartlar gerçekleşmediğinden alacaklıların ve diğer ortakların dava hakkı bulunmamaktadır. TTK. m. 602 gereğince, şirket borç ve yükümlülükleri dolayısıyla malvarlığı ile sorumlu olup, ortak da münhasıran ortaklığa karşı koymayı taahhüt ettikleri sermaye payı oranında sorumludurlar. Dolayısıyla ne alacaklıların ne de diğer ortakların ortağa başvurma imkanı bulunmamaktadır⁵¹. TTK. m. 644/1-a'nın atfıyla limited şirketlere de uygulanacak olan TTK. m. 553/1'de kurucular, yönetim kurulu üyeleri, yöneticiler ve tasfiye memurları, kanundan ve esas sözleşmeden doğan yükümlülüklerini kusurlarıyla ihlal ettikleri takdirde hem şirkete hem pay sahiplerine hem de şirket alacaklılarına karşı verdikleri zarardan sorumlu tutulmuşlardır. Finansal tablolar ile bilançonun kanuna uygun hazırlanması ve genel kurula sunulması müdürlerin sorumluluğundadır. Dolayısıyla bu bilançonun gerçeği yansıtmaması halinde – illiyet bağıını kesen başkaca bir müdahale olmaması şartıyla - kusurlarının var olduğu kabul edilmelidir⁵². Kanaatimizce ortak olan müdürün, müdür sıfatıyla kârdan haksız pay alması halinde, TTK. m. 555 gereğince pay sahipleri, TTK. m. 556 gereğince şirketin iflası halinde alacaklılar şirketin zararını tazmin talebi ile dava açabileceklerdir. Bu davada pay sahibi ile alacaklılar, dolayısı ile zarar gören konumunda olup,

---

⁵⁰ Poroy-Tekinalp-Çamoğlu, s. 817-818.

⁵¹ Tekinalp, s. 445-446-448.

⁵² Kusurun kim tarafından ispat edileceği sorumluluğun kaynağına göre belirlenecektir. Sorumluluğun kaynağı sözleşme ise, TBK. m. 112 gereğince müdür kusurunun bulunmadığı ispat eder ise, o takdirde sorumluluktan kurtulacaktır. Şayet sorumluluğun haksız fiile dayanan bir hal olması halinde ise, TBK m. 50 gereğince ispat yükü davacıda olacaktır. Ersin Çamoğlu, Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, 3. Bası, İstanbul 2010, s. 19.

tazminatın şirkete ödenmesi ile malvarlıklarında meydana gelen değer düşüklüğü giderilmiş olacaktır. Pay sahibinin haksız alınan kâr dolayısıyla müdüre karşı şirket zararlarının tazmini davasını açabilmesi için, ayrıca kârın haksız olmasında kusuru bulunmaması veya ilgili genel kurul kararına muhalif kalmış olmasının aranması daha uygun olacaktır. Aksi durum çelişkili davranış yasağı kapsamında değerlendirilmelidir. Her ne kadar alacaklıların haksız kâr alan müdüre karşı bu sebeple dava açabilecekleri görüşünde olsak da, alacaklıların şirket bilanço ve hesaplarını kontrol etme imkanı bulunmadığından, müdür tarafından haksız kâr edinildiği iddiası ile dava açmaları mümkün gözükmemektedir.

Çevik'e göre, kâr payının haksız alınmış kabul edilebilmesi için kanuni süre içerisinde şirket merkezinin bulunduğu yerdeki Ticaret Mahkemesinde kâr dağıtımını ile ilgili şirket genel kurul kararının iptali için dava açılması gerekir. Süresi içerisinde dava açılmaz ise kârın dağıtımını ile ilgili genel kurul kararı geçerlilik kazanır⁵³. Kanaatimizce bu görüşe katılmak mümkün değildir. Zira haksız kâr alınmasında bunun iadesini düzenleyen 611. maddede iade talebi hakkında ilgili genel kurul kararının iptali şartı aranmamaktadır. Özellikle haksız kâr dağıtımına ilişkin genel kurul kararı, 601. madde kapsamında sermayenin iadesi anlamına geliyorsa zaten sermayenin korunması hükümlerine aykırılık teşkil edeceğinden TTK. m. 622 atfıyla limited şirketlere kıyasen uygulanacak olan m. 447/1-c gereğince butlan hükmündedir⁵⁴. Dolayısıyla açılacak olan davada ayrıca ilgili genel kurul kararının iptal edilmiş olmasının şart olmadığı kanaatindeyiz.

Haksız kâr alan ortağın payını devretmesi halinde bu kârın iade yükümü kendisi üzerinde kalmaktadır. Zira yukarıda da açıklandığı üzere TTK. m. 611 iyiniyet ayrımı yaparak sorumluluğu kişiselleştirmiştir. Dolayısıyla haksız

---

⁵³ Çevik, s. 680.

⁵⁴ Erdoğan Moroğlu, Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, 4. Bası, Beta, İstanbul 2004, s. 131; Tekinalp, s. 236. Demirkapı-Bilgili, s. 723.

alınan kârın iade yükümü açıkça payın devrine konu edilmemişse bu takdirde sorumluluğun devranala geçtiği kabul edilemez⁵⁵. Kural bu şekilde olmakla birlikte, kârın haksız dağıtılması sermayenin iadesi anlamına geliyor ise, sermaye borcu tekrar doğmaktadır. Sermaye payı ödeme borcunun kanunen geçen bir borç olması sebebiyle⁵⁶ bu durumda devralanın sorumluluğu söz konusu olacaktır⁵⁷.

TTK. m. 611/ gereğince, şirketin haksız alınan kârı geri alma hakkı, paranın alındığı tarihten itibaren beş yıl, iyiniyetin varlığı halinde iki yıl sonra zamanaşımına uğrar. Görüldüğü üzere kanun koyucu zamanaşımı konusunda da iyiniyet ayırımına gitmiştir.

VII. Kârın Dağıtılmaması veya Yetersiz Dağıtılması Halinde Başvurulacak Yollar

Kârın dağıtılmaması veya yetersiz dağıtılmasına karşı kanun yoluna başvurulması ancak haklı bir sebebin bulunmadığı hallerde söz konusu olabilir. Örneğin, şirketin o yıl yatırım kararı alması, kâr dağıtılmaması veya gereği gibi dağıtılmaması için haklı bir sebep olarak kabul edilmektedir. Buna karşılık herhangi bir haklı sebep olmaksızın ortakları sindirip esas sermaye paylarının ucuzaya satın alınması gibi sebeplerle kâr dağıtılmaması veya yetersiz dağıtılması ve bunun birkaç yıldan beri tekrarlanması halinde şirkete karşı kanun yollarına başvurulması mümkündür⁵⁸. Bu halde başvurulacak 2 yol bulunmaktadır;

---

⁵⁵ Demirkapı, s. 421.

⁵⁶ Pay devri halinde sermaye koyma borcunun devralana geçeceğini düzenleyen TTK.'nın anonim şirketlere 501 hükmüne rağmen, limited şirketlerde bu yönde açık bir hüküm bulunmaktadır. Ancak sermaye koyma borcunun borçlusunun ortak olmasına ilişkin 601. madde dikkate alındığında devir halinde sermaye koyma borcunun devralana geçeceği kabul edilmektedir.

⁵⁷ Demirkapı, s. 422.

⁵⁸ Tekinalp, s. 391-503; Yıldırım, s. 224; Bilgili-Demirkapı, s. 724.

1. Genel kurul kararına karşı iptal davası açma (m. 622)
2. Ortaklığın feshini talep etme (m. 636/3)

Yukarıdaki davalar haricinde, ortağın doğrudan malvarlığında meydana gelen zararı genel hükümler (TBK. m. 49 vd.) çerçevesinde şirketten talep etmesinin mümkün olduğu, ayrıca kârın dağıtılmamasında veya yetersiz dağıtılmasında şirket müdürünün bir kusuru var ise, bu kişiye karşı TTK. m. 553 gereğince sorumluluk davası da ikame edebileceği kanaatindeyiz.

A- Genel Kurul Kararına Karşı İptal Davası Açma Hakkı

TTK. m. 622 gereğince anonim şirket genel kurul kararlarının iptaline ilişkin hükümler kıyas yoluyla limited şirketlere de uygulanacaktır. Kıyasen uygulanacak 445. madde gereğince, kanun veya esas sözleşme hükümlerine ve özellikle dürüstlük kurallarına aykırı olan genel kurul kararlarına karşı, karar tarihinden itibaren 3 ay içinde şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinde iptal davası açılabilecektir. Maddeden de anlaşılacağı üzere, bu yola başvurabilmek için öncelikle kâr dağıtılmayacağı veya yetersiz dağıtılacağı yönünde bir genel kurul kararı alınmış olmalıdır. Eğer yapılan işlem sonucunda bir genel kurul kararı ortaya çıkmamışsa diğer bir deyişle işlem batıl ise iptal davası açılması söz konusu olamayacaktır⁵⁹.

Hangi genel kurul kararlarının batıl olduğu TTK. m. 447'de sınırlı olarak sayılmıştır. Kâr payı ortağın vazgeçilmez nitelikte bir hakkı olduğundan, bu haktan feragat etmesine neden olacak nitelikteki genel kurul kararları batıldır (TTK. m. 447/1-a). Bu halde ilgili genel kurul kararının iptali değil, butlanının tespiti talep edilecektir. 447. maddede sayılan batıl kararlar dışında kalan kanuna aykırılıklar ise iptal sebebi sayılacaktır. Ortağın kârdan pay alma hakkı ortaklık sıfatından kaynaklanan dolayısıyla kanundan doğan mali bir haktır.

---

⁵⁹ Moroğlu, s. 164. Poroy-Tekinalp-Çamoğlu, s. 381.

Kâr payı hakkının ödenmemesi veya yetersiz ödenmesine ilişkin kararlar eğer haklı bir sebep bulunmuyorsa, kanuna ve şirket sözleşmesine veya dürüstlük kurallarına aykırılık teşkil eder ve anılan kararın iptal edilmesi ilgili hükümler çerçevesinde talep edilebilir.

TTK. m. 446. gereğince limited şirketlerde kâr dağıtılmamasına veya yetersiz kâr dağıtılmasına ilişkin genel kurul kararı aleyhine iptal davası açmaya yetkili kişiler;

- Toplantıda hazır bulunup da karara olumsuz oy veren ve bu muhalefetini tutanağa geçirten ortaklar,
- Toplantıda hazır bulunsun veya bulunmasın, olumsuz oy kullanmış olsun ya da olmasın; çağrının usulüne göre yapılmadığını, gündemin gereği gibi ilan edilmediğini, genel kurula katılma yetkisi bulunmayan kişilerin veya temsilcilerinin toplantıya katılıp oy kullandıklarını, genel kurula katılmasına ve oy kullanmasına haksız olarak izin verilmediğini ve yukarıda sayılan aykırılıkların genel kurul kararının alınmasında etkili olduğunu ileri süren ortaklar,
- Müdür veya birden fazla ise müdürler kurulu ve
- Kararların yerine getirilmesi kişisel sorumluluğuna sebep olacaksa müdürlerden her biri.

Ortaklığa karşı açılacak olan iptal davası, üç aylık hak düşürücü süreye bağlanmıştır. Buna göre, kararın alındığı tarihten itibaren üç ay içerisinde ilgili genel kurul kararına karşı iptal davası açılmaz ise, karar kesinleşir (TTK. m. 448/2).

Mahkeme tarafından kâr dağıtılmaması veya yetersiz dağıtılmasına ilişkin genel kurul kararı iptal edildiğinde, bu karar kesinleştikten sonra tüm ortaklar hakkında hüküm ifade eder (TTK. m. 450). İptal kararı iç ilişkide geriye etkili

olarak hüküm ve sonuç doğurur⁶⁰. Bu durumda haksız veya dürüstlük kuralına aykırı olarak kârın dağıtılamaması veya yetersiz dağıtılmasına ilişkin genel kurul kararı geçmişe etkili olarak geçersiz kabul edilecektir. Bu durumda ortakların kâr payı hakkını alabilmeleri için genel kurulun yeniden toplanarak kanun ve şirket sözleşmesine uygun olarak kâr dağıtım kararı vermesi gerekmektedir. Mahkemenin genel kurulun yerine geçerek kâr dağıtım kararı vermesi mümkün değildir⁶¹.

B- Ortaklığın Feshini Talep Etme Hakkı

Limited şirketlerin haklı sebeple feshini düzenleyen TTK. m. 636/3 hükmüne göre, haklı sebeplerin varlığı halinde her ortak mahkemenin şirketin feshini talep edebilir. Düzenlemenin devamında, mahkemenin fesih yerine, davacı ortağa payının gerçek değerinin ödenmesine ve davacı ortağın şirketten çıkarılmasına veya duruma uygun düşen ve kabul edilebilir bir çözüme hükmedilebileceği belirtilmiştir. Çalışmamızın bu kısmında anılan bu davanın ortağın kâr payına müdahale edilmesi halinde nasıl uygulama alanı bulacağı incelenecektir.

Daha önce de bahsettiğimiz üzere, ortağın kâr payı hakkı nispi müktesep bir hak niteliği taşıdığından, genel kurulun özüne dokunmamak kaydıyla, kâr payı hakkına müdahale yetkisi bulunmaktadır. Ortaklık içerisinde, çoğunluğu oluşturan ortaklar ile azınlığın, hatta kimi zaman ortaklar ile şirket menfaati dahi birbiriyle çelişebilir. Çoğunluğu oluşturan ortaklar kârın dağıtılmayarak şirket içerisinde kalmasını veya yeni yatırımlarda kullanılmasını, azınlık ise daha fazla kârın kendisine dağıtılmasını ister. Genel kurul kararı ise, çoğunluk prensibi geçerli olduğundan, çoğunluğu oluşturan ortakların iradesi yönünde tecelli eder. Dolayısıyla TTK. m. 636/3'de düzenlenen fesih davası ile ortağın

---

⁶⁰ Moroğlu, s. 237; Poroy-Tekinalp-Çamoğlu, s. 395.

⁶¹ Moroğlu, s. 271; Bilgili-Demirkapı, s. 724.

kâr payı hakkına keyfi ve şirket menfaatine aykırı müdahaleler bulunulmaması güvence altına alınmaktadır⁶².

TTK. m. 636/3 gereğince ortaklığın feshini talep, ancak haklı bir sebebin varlığı halinde söz konusu olmaktadır. TTK. m. 636/3'de haklı sebepten bahsedilmesine rağmen, bu kavram tanımlanmamıştır. Hangi hallerde ortağın kâr payı hakkına yapılan müdahale ortaklığın feshi için haklı bir sebep oluşturacaktır? Kanaatimizce yukarıda açıklanan genel kurul kararı aleyhine iptal davası açılmasına imkan veren kanuna, şirket sözleşmesine ve dürüstlük kuralına aykırı müdahaleler, şirketin feshi davası için haklı sebep oluşturabilecektir. Örneğin, şirketin genel kurul kararı ile isteğe bağlı olarak yedek akçe ayırması mümkündür. Ancak isteğe bağlı yedek akçe ayrılabilmesi için TTK. m. 608/3'de yer alan şartların yerine gelmiş olması gerekmektedir. Buna göre, isteğe bağlı yedek akçe ayrılması bütün ortakların menfaatine olmak ve şirket sözleşmesinde gösterilmek kaydıyla, zararların karşılanması için gerekliyse veya ortaklığın gelişimi için yatırım yapılması ihtiyacı ciddi bir şekilde ortaya konulmuşsa söz konusu olabilir. İsteğe bağlı yedek akçe ayrılması ortağın elde edeceği kâr payından daha az bir miktar elde etmesine neden olur ve bu husus kâr payı hakkına müdahale niteliği taşır. Dolayısıyla TTK. m. 608/3'de yer alan şartlar oluşmaksızın genel kurul tarafından bu şekilde bir karar alınması, gerek ilgili genel kurul kararının iptali için sebep oluştururken, gerekse şirketin feshi davasında haklı neden teşkil edebilir. Bu durumda akla gelen ilk soru, anılan bu davalardan hangisine öncelik tanınacağı ve iptal edilmemiş bir genel kurulda alınan karar sebebiyle şirketin feshinin talep edilip edilemeyeceğidir. Bu noktada şirketin feshi davasının tali niteliğinden kısaca bahsetmek gerekecektir. Haklı bir sebep halinde ortaklığın ayakta tutularak bu sebebi yaratan durumun ortadan kaldırılması ilk amaç olmalıdır. Ortaklığın varlığının korunması her ortağın olduğu gibi, ortaklık alacaklıları, çalışanları ve ortaklıkla ticari ilişki içerisinde bulunan üçüncü

---

⁶² Yıldırım, s. 42.

kişilerin de menfaatindedir. Dolayısıyla genel kabul gören görüş, ortaklığın feshini talep etmenin son çare olması yönündedir⁶³. Nitekim bu husus TTK. m. 636/3'de mahkemeye fesih yerine bu aykırılığı kaldıracak diğer çözüm yollarına hükmetme yetkisi verilmesi ile de açıkça ortaya konmaktadır. Ancak fesih davasının son çare olması, öncesinde diğer tüm hukuki yolların tüketilmiş olması şeklinde anlaşılmalıdır. Talilik ilkesi, haklı sebep kavramı içerisinde değerlendirilmelidir⁶⁴. Var olan haklı sebep, diğer hukuki yollara başvurulmasını faydasız kılıyor ve formalite haline getiriyor ise o takdirde fesih davası yerine bu yollara başvurusu beklenemez⁶⁵. Bu durumu konumuz çerçevesinde ele alırsak, genel kurul kararı ile sürekli olarak ortağın kâr payı hakkına kanuna, şirket sözleşmesine veya dürüstlük kuralına aykırı olarak müdahale ediliyor ise, öncelikle her bir karar için iptal davası açılması şartının aranması ortaklar arasında süregelen uyuşmazlığı ortadan kaldırmayacaktır⁶⁶. Bu halde ilgili kararın iptal edilmesi ortağın kâr payını elde etmesi için işlevsel de olmayacaktır. Nitekim, ortağın kâr payını alabilmesi için genel kurulun tekrar toplanarak karar alması gerekecektir. Halbuki fesih davasında, hakime taktir yetkisi tanınarak hukuka uygunluğun en işlevsel şekilde sağlanması amaçlanmıştır.

Yukarıda açıklandığı üzere, süreklilik arzedenden bir durumun varlığı ve diğer yollara başvurmanın faydasız olması halinde ilgili işlem, fesih davası için haklı sebep teşkil edecektir⁶⁷. Son tahlilde haklı sebebin varlığı, hakim tarafından feshi istenen limited şirketin yapısı ve ortakların bireysel somut ilişkileri dikkate alınarak tespit edilecektir. Hakime bu konuda taktir yetkisi tanınmıştır⁶⁸.

---

⁶³ Poroy-Tekinalp-Çamoğlu, s. 811; Bilgili - Demirkapı, s. 572; Yıldırım, s. 61-62.

⁶⁴ Yıldırım, s. 64.

⁶⁵ Yıldırım, s. 68-69.

⁶⁶ Yıldırım, s. 101.

⁶⁷ Tekinalp; şirketin finansal durumu iyi olmasına rağmen en az üç-dört yıl süre ile diğer bir değişle bir politika olarak kâr dağıtılmaması veya yetersiz kâr dağıtılmasını şirketin feshi davası açılabilmesi için haklı sebep olarak kabul etmektedir. Tekinalp, s. 503.

⁶⁸ Poroy-Tekinalp-Çamoğlu, s. 811; Bilgili-Demirkapı, s. 573; Yıldırım, s. 128-129.

Şirketin feshini talep ile açılan davada davalı konumda şirket yer alacaktır. Anonim şirketlere şirketin feshi hakkını azlığa tanıyan hükümlerin aksine limited şirketlerde şirketin feshini talep hakkı, payının sermaye içerisindeki oranına bakılmaksızın her ortağa tanınmıştır. Davacı olarak bu davayı açabilmek için aranan şart ortak sıfatına haiz olmaktır. Ortaklıktan ayrılan bir kişi, artık ortak sıfatını yitirmiş olduğundan haklı sebeple fesih davası açamayacaktır. Davacı konumundaki ortağın, davanın başından sonuna kadar bu sığata haiz olması gerekir⁶⁹. Buna ek olarak her ne kadar şirketin feshini talep ile dava açmadan önce ortağın iptal davası yoluna başvurması şart olmasa da, ortağın fesih davası için haklı sebep oluşturan duruma itiraz etmiş olması gerekmektedir. Genel kurul toplantısına katılarak, haklı sebebe konu işleme ilgili olumlu oy kullanan ortağın fesih davası açması halinde bu davranış çelişkili davranma yasağı kapsamına girer ve açmış olduğu davanın reddi gerekir⁷⁰.

Kanun koyucu, davanın açılması için herhangi bir süre öngörmemiştir. Bu husus yerinde bir düzenlemedir. Nitekim yukarıda belirttiğimiz üzere, şirketin feshi davasında haklı sebep süreklilik arzeden birden fazla işlemin bir araya gelmesi sonucunda ortaya çıkmaktadır. Bu durumda süre belirlenmiş olsa idi, bu sürenin hangi andan itibaren başlayacağı sorun teşkil edebilirdi. Haklı nedenle fesih davasının herhangi bir süreye tabi kılınmış olmaması, bu davanın istenildiği an açılacağı anlamına gelmemektedir. Dava açma süresinin sınırını TMK.'da yer alan dürüstlük kuralı oluşturur. Bu şekilde, haklı sebebi yaratan durumun meydana gelmesinden çok sonra dava açılması, hakkın kötüye kullanılması olarak değerlendirilebilecektir⁷¹.

---

⁶⁹ Yıldırım, s. 395.

⁷⁰ Yıldırım, s. 105-106.

⁷¹ Bilgili-Demirkapı, s. 572-573; Yıldırım, s. 425-426.

Şirketin feshi davasının hukuki sonucu bakımından hakimin takdir yetkisi bulunmaktadır. TTK. m. 636/3'e göre, mahkeme fesih yerine davacıya payının gerçek değerinin ödenmesine ve davacının ortaklıktan çıkarılmasına karar verilebileceği gibi, duruma uygun düşen ve kabul edilebilir başka bir çözüme de hükmedilebilecektir. Şirketler hukukuna ilişkin düzenlemelerin temel amaçlarından biri ortaklık varlığının devamı olduğundan, bazı durumlarda şirketin feshine hükmetmek oldukça ağır bir yaptırım olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle hakim resen fesih yerine menfaatler dengesine uygun başka bir yola başvurmayı tercih edebilir. Bu husus, usul hukukuna ilişkin hakimin taleple bağlı olması ilkesine önemli bir istisna teşkil etmektedir⁷².

Hakim tarafından fesih yerine hükmedilecek çözüm ne olursa olsun, haklı sebebi yaratan durumu kesin olarak ortadan kaldırması gerekmektedir. Bu açıdan bakıldığında, kanaatimizce payın gerçek değerinin ödenmesi ile davacı ortağın şirketten çıkarılması seçeneğinin tercih edilmesi haklı sebebi yaratan durumu tamamen ortadan kaldırır niteliktedir. Duruma uygun düşen ve kabul edilebilir diğer bir çözüme başvurulması halinde ise, seçilen yolun haklı sebebi meydana getiren duruma uygunluğu bu işleve hizmet etmesini sağlayacaktır. Örneğin, faaliyetleri sürekli olarak iyi giden bir şirkette, 5 yıl boyunca haklı bir sebep olmaksızın kâr dağıtım kararı verilmemesinde hakim, davacı ortağın pay bedelinin ödenerek şirketten çıkarılmasına hükmedebileceği gibi, şirketin kâr dağıtmasına da hükmedebilir⁷³. İkinci halde hakimin vermiş olduğu karar genel kurul kararı yerine geçerek haklı sebebi yaratan durum ortadan kaldırır. Ancak bu örneğimizde şirketin kâr dağıtmaması süreklilik arz etmekte ve çoğunluğun azınlık üzerindeki gücünü kötüye kullanması söz konusu olmaktadır. Bu halde hakimin kâr payı dağıtılmasına hükmetmesi yerine, ortağın şirketten çıkarılmasına karar vermesi menfaat dengesine uygun olup, haklı sebebi yaratan durumu kesin olarak ortadan kaldırır niteliktedir.

---

⁷² Bilgili-Demirkapı, s. 573. Yıldırım, s. 267-268.

⁷³ Bilgili-Demirkapı, s. 573.

VIII. Avans Kâr Payı Dağıtımı

Halka açık şirketlerde uygulanmakta olan avans kâr payı dağıtım müessesesi, 6012 sayılı TTK. ile birlikte SPK.'ya tabi olmayan anonim şirketler ile limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler açısından da uygulanmasına olanak getirilmiştir. TTK. m. 644/1-b bendinin atfıyla limited şirketlere uygulanacak olan 509. maddenin 3. fıkrası gereğince avans kâr payı Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın bir tebliği ile düzenlenecektir. 28379 sayılı ve 09.08.2012 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan bu tebliğ⁷⁴ ile kâr payı avansı dağıtım esasları belirlenmiştir.

Yukarıda açıklandığı üzere, kâr payı ancak net dönem kârından veya bunun için ayrılmış yedek akçelerden dağıtılabılır. TTK. m. 508/2'de yer alan dönemsellik ilkesi gereğince şirketin net dönem kârı ise yıllık bilançoya göre belirlenir. Hesap dönemi⁷⁵ sonunda çıkarılan bilanço gereğince şirket kâr etmiş ise, kanuni tevkifatlar yapıldıktan sonra ortaklara kâr payı dağıtılır. Bu kuralın istisnası olan avans kâr payı dağıtımında ise, ara dönemlerde hazırlanan finansal tablolara göre şirket kâr etmiş ise, yılsonunu beklemeksizin avans kâr payı dağıtımı yapılabilecektir⁷⁶.

Kâr Payı Avansı Dağıtımı Hakkında Tebliğ 5. maddesinde avans kâr dağıtım şartları düzenlenmiştir. Buna göre, şirketlerin kâr payı avansı dağıtabilmeleri için,

1. Şirket genel kurulunca kâr payı avansı dağıtılmasına ilişkin karar alınması ve

---

⁷⁴ Bkz. 28379 sayılı ve 09.08.2012 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Kâr Payı Avansı Dağıtımı Hakkında Tebliğ.

⁷⁵ 213 sayılı Vergi Usul Kanunu m. 174 gereğince hesap dönemi normal olarak takvim yılıdır.

⁷⁶ Ateşgaçoğlu, s. 223-224.

2. Kâr payı avansı dağıtılacak hesap döneminde hazırlanan üç, altı veya dokuz aylık ara dönem finansal tablolara göre kâr edilmiş olması gereklidir⁷⁷.

Avans kâr payı dağıtımında, şirketin aktifinde henüz kesinleşmiş bir kâr tutarı yok iken, ortağa ödeme yapılmaktadır. Bu bağlamda, şirketin hesap dönemi sonunda oluşan bilanço kârından, ortağın payına düşen tutarın ortağa ödenmiş kâr payı avansını karşılamaması durumu söz konusu olabilecektir. Avans kâr payı dağıtımını yapılması şirket açısından bir risk taşımaktadır. Böyle bir riskin mali sonuçlarına karşı, genel kurul tarafından şirket ve şirket alacaklılarının çıkarlarını korumak amacıyla önlem alınması gerekmektedir⁷⁸. Dolayısıyla, Tebliğin 6. maddesinin 1. fıkrasının a ve b bendi gereğince alınacak genel kurul kararında, bilanço kârından ortağın payına düşen miktarın karşılamayan kâr payı avansının bir önceki yıla ait serbest yedek akçelerden mahsup edileceği, bu miktarın zararı karşılamaması halinde şirkete iade edileceğinin belirtilmesi gerekmektedir.

İlgili hesap dönemi öncesinde ödenen kâr payı avanslarının, ilgili olduğu yılın net dönem kârından mahsup edilmesi şarttır. Bu işlem yapılmadan, şirket genel kurulunca kâr payı dağıtılmasına ve kâr payı avansı ödenmesine karar verilemez. Görüldüğü üzere, avans kâr payı, hesap dönemi içerisinde dönem sonundaki dağıtılacak olan kâra mahsuben yapılan ödemeleri ifade etmektedir⁷⁹. Bu kapsamda avans kâr payı dağıtımı, ortağa verilen bir borç niteliğindedir⁸⁰. Dönem içerisinde verilen avans kâr payı, yılsonu net dönem kârından mahsup edilecektir.

---

⁷⁷ Sermaye Piyasasına tabi şirketlerden farklı olarak (Sermaye Piyasası Kurulu Kâr Payı Tebliği - II-19.1, m. 9/2) kâr payı avansı dağıtılabilmesi için esas sözleşmede buna ilişkin hüküm bulunması aranmamaktadır.

⁷⁸ Ateşgöçer, s. 231.

⁷⁹ Yavuz Akbulak, Anonim Şirketlerde Kâr Dağıtımını Esasları ve Yedek Akçeler, Ünal Tekinalp'e Armağan, Cilt I, Beta, İstanbul 2003, s. 185.

⁸⁰ Ateşgöçer'e göre; *ileride doğacak bir kazancın önceden ortaklara dağıtılması, aksi tespit edilmedikçe tamamen kâr payı dağıtımını amacıyla yapılan bir işlemdir. Temettü avansı*

Avans kâr payı dağıtımına ilişkin alınacak genel kurul kararı için özel bir nisap öngörülmemiştir. Buna göre toplantıda temsil edilen oyların salt çoğunluğu ile bu karar alınabilecektir.

Kâr payı avansı, kâr payı dağıtımında olduğu gibi dağıtım tarihi itibarıyla ortaklara payları oranında ödenir. Dağıtılacak kâr payı avansı; varsa geçmiş yıllar zararlarının tamamının, vergi, fon ve mali karşılıkların, kanunlara ve sözleşmeye göre ayrılması gereken yedek akçelerin, varsa imtiyazlı pay sahipleri, intifa senedi sahipleri ve kâra katılan diğer kimseler için ayrılacak tutarların, oluşan ara dönem kârından indirilmesi suretiyle hesaplanır. Aynı hesap dönemi içinde izleyen ara dönemlerde de kâr oluşması halinde dağıtılacak kâr payı avansı tutarı önceki ara dönem veya dönemlerde ödenmiş olan kâr payı avansı tutarları da indirilerek hesaplanır. Ödenecek kâr payı avansı, bu şekilde hesaplanan tutarların yarısını geçemez.

Kâr payı avansının, genel kurul kararını izleyen en geç 6 hafta içerisinde ortaklara ödenmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

ARSLANLI, Halil; Limited Şirketler, Eğitim Yayınları, 1978.

AKBULAK, Yavuz; “Anonim Şirketlerde Kâr Dağıtım Esasları ve Yedek Akçeler”, Ünal Tekinalp’e Armağan, Cilt I, Beta, İstanbul 2003, s. 171- 197.

ATEŞAĞAOĞLU, Erdem; Vergi Hukuku Bakımından Anonim Şirketlerde Kâr Payı Dağıtım, On iki Levha, İstanbul 2012.

BİLGİLİ, Fatih – DEMİRKAPI, Ertan; Şirketler Hukuku, Dora Yayınevi, 9. Basım, Bursa 2013.

---

verilmesi amacıyla yapılan işlemin gerçek mahiyetinin aslında ortağa faizsiz bir borç verme işlemi olarak nitelendirilebilmesi için ödemenin ekonomik anlam ve içeriğinin de bu yönde olduğunun ortaya konması gerekmektedir. Ateşaoğlu, s. 237.

BİRSEL, Mahmut T.; Anonim Şirketler Hukukunda Kâr Kavramı, Cilt-1, Ege Üniversitesi Matbaası, İzmir 1973.

ÇAMOĞLU, Ersin; Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, 3. Bası, İstanbul 2010,

ÇEVİK, Orhan Nuri; Uygulamada Şirketler Hukuku, Yetkin Yayınları, 3. Baskı, Ankara 2002.

DEMİRKAPI, Ertan; Türk Ticaret Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Limited Ortaklıkta Payın Devri, Güncel Yayınevi, İzmir 2008.

EREN, Fikret; Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 16. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2014.

ERİŞ, Gönen, Açıklamalı – İçtihatlı En Son Değişikliklerle Birlikte Türk Ticaret Kanunu Ticari İşletme ve Şirketler, Cilt 2, Seçkin Yayınevi, 3. Baskı, Ankara 2004.

İMREGÜN, Oğuz; “Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Kâr Payı (Temettü) Hakkı”, Prof. Dr. Ömer Teoman’a 55. Yaş Günü Armağanı, Cilt I, Beta Yayınları, İstanbul 2002, s. 413-434.

MOROĞLU, Erdoğan; Türk Ticaret Kanunu’na Göre Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, 4. Bası, Beta, İstanbul 2004.

OĞURLU, Yücel; İdare Hukukunda Kazanılmış Haklara Saygı ve Haklı Beklentiler Sorunu, Seçkin Yayınevi, Ankara 2003.

ÖZER, Işık; Türk ve Yabancı Hukuk Sistemlerinde Anonim Şirket Yöneticilerinin Mali Hakları, Adalet Yayınevi, Ankara 2013.

POROY/TEKİNALP/ÇAMOĞLU; Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, 12. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010.

PULAŞLI, Hasan; Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2013.

TEKİNALP, Ünal; Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, 3. Bası, Vedat Kirapçılık, İstanbul 2013.

ULUSOY, Yılmaz; Anonim ve Limited Şirketlerde Kâr Dağıtım ve Vergilendirme, Ankara 1987.

YASAMAN, Hamdi; Limited Ortaklıkta Kâr Payı Hakkı, Şirketler Hukuku ve Sermaye Piyasası Hukuku ile ilgili Makaleler, Mütalâalar Bilirkişi Raporları, Vedat Kitapevi, İstanbul 2006, s. 231-237.

YILDIRIM, Ali Haydar; Türk Ticaret Tasarısı'na Göre Limited Ortaklık Müdürünün Hukuki Durumu, Güncel Yayınevi, İzmir 2008,